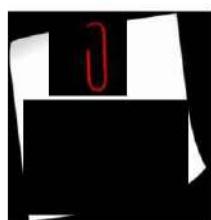

جلوگیری و نابود سازی و تخریب استفاده شده که معنای آن با هدف صفر کردن حضور عامل بیماری است که در کنترل عامل بیمارگر و در اجرا تقریباً این مسئله عملیاتی نیست و در بیشتر مواقع نیز اصولاً امکانپذیر نمی‌باشد. چرا که به واقع نیازی به نابودسازی کامل یک عامل بیماری نیست و فقط می‌بایست تلاش گردد فرآیند توسعه بیماری را تا آستانه خسارت اقتصادی کاهش داد و نهایت بهتر است به جای استفاده از واژه کنترل از کلمه مدیریت در برخورد با عوامل بیمارگر استفاده گردد.

Protection (محافظت): جلوگیری از آسودگی با یک سم یا هر وسیله ممانعت کننده از ایجاد آسودگی توسط عامل بیمارگر.

Resistance (مقاومت): بهره‌گیری از ارقام متتحمل یا مقاوم برای جلوگیری از خسارت ناشی از بیماری.

Therapy (درمان): معالجه گیاهان آسوده. اگر چه اصول فوق از سال ۱۹۲۹ تا به امروز معتبر بوده اما در بیان و برداشت مفهوم امروزی آن در مدیریت بیماری‌های گیاهی بعضی نوادرش احساس می‌شود. اول آنکه در این اصول از کلمات قطعی مثل ممانعت،

طراحی بانک بذر

اتاق‌های خشک کردن بذر

مهندس آیدین حس

خشک کردن موثر پیش از ذخیره‌سازی سرد (Cold storage)، کلید موفقیت نگهداری طولانی مدت بذور است. خشک کردن بذور، طول عمر آنها را افزوده و اجازه می‌دهد بذور، دماهای پائین را تحمل کند، ضمن آنکه از جوانهزنی آنها جلوگیری کرده و حمله عوامل بیمارگر را کاهش می‌دهد.

۱. شکل و اندازه این اتاق باید چگونه باشد؟

اندازه اتاق خشک به اندازه بانک بذر و حجم کار آن بستگی دارد. برای یک بانک بذر کوچک، حجمی در حدود ۲۵ مترمکعب و برای بانک بذرهای بین المللی، حدود ۱۲۵ مترمکعب کفایت می‌نماید. برای تعیین این مقدار باید حجم بذور خشک شده به طور ماهانه در طی یکسال ثبت شوند. تعداد ارقام هر کلکسیون و اندازه بذور بر این برآورد تاثیر دارد. اگر حداکثر حجم بذر ورودی کمتر از ۲۵ مترمکعب باشد، بهتر است از دستگاه خشک کن استفاده شود. توصیه می‌شود این اتاق به شکل مستطیل و در طبقه همکف و نزدیک و یا متصل به اتاق سرد باشد تا هوای خشک وارد اتاق سرد گردد. دستگاه خشک کن هوا باید در ارتفاع پائین روی یک دیوار نصب شود تا برخورد هوا با دیوارهای مقابل، جریان مناسبی از هوای خشک را در اتاق ایجاد نماید. بر اساس میزان رطوبت و محل احداث اتاق خشک، بهتر است ابعاد درب ورودی تا حتی الامکان کوچک باشد (حداکثر دو مترمربع). می‌توان یک درب خروج بزرگ‌تر برای شرایط اضطراری تعییه نمود (در شرایط عادی ورود و خروج از آن صورت نمی‌گیرد).

۲. از چه موادی در ساخت این اتاق باید استفاده نمود؟

بهترین حالت، استفاده از یک اتاق پیش ساخته است که می‌توان به عنوان یک اتاق مستقل و یا در داخل یک اتاق بزرگ‌تر احداث گردد. در ساخت سقف و دیوارها، باید از فوم به ضخامت ۱۰۰ میلی‌متر و برای

برای حفظ طولانی مدت بذور، رطوبت آنها می‌بایست حدود ۱۵ درصد باشد و در دمای ۱۵ درجه سانتی‌گراد نگهداری شود. میزان کاهش رطوبت در دانه‌های روغنی بسته به محتوای روغن، بین سه تا هفت درصد خواهد بود. اتاق خشک، مناسب‌ترین روش برای خشک کردن مقدار زیادی بذر است. علاوه بر این می‌توان از اتاق‌های خشک برای نگهداری کوتاه مدت بذور قبل از بوخاری، بسته‌بندی و سرمایزدایی بذور خارج شده از اتاق سرد (Cold room) استفاده نمود.

طراحی اتاق خشک

اصل اساسی در طراحی و ساخت اتاق خشک، عایق‌بندی دقیق کف و دیوارها است تا بدین ترتیب میزان مصرف انرژی برای ثابت نگهداشتن دما و رطوبت (۱۵ درجه سانتی‌گراد و رطوبت نسبی ۱۵ درصد) به حداقل برسد.

در طراحی اتاق خشک باید به چهار پرسش کلیدی پاسخ داد:

باشد. توصیه می شود از خشک کن گردن حاوی سیلیکا ژل و یا کلرید لیتیم استفاده شود. در صورت امکان بهتر است از دو دستگاه با ظرفیت رطوبتی ۶۶ درصد استفاده گردد. دستگاه خشک کن در هنگام کار، گرمای زیادی تولید می کند، بنابراین باید در محلی خارج از اتاق با تهویه مناسب قرار داده شود. برای یافتن بهترین محل قرار دادن جعبه های حاوی بذور در اتاق خشک، می توان از رطوبت سنج استفاده نمود. برای خنک کردن هوای خشک شده از چیلر استفاده می شود. دستگاه خشک کن در یک سمت نصب شده و چیلر در سمت مقابل قرار می گیرد تا هوای خشک شده خنک گردد.

کنترل بیولوژیکی علف های هرز توسط باکتری ها و ویروس ها

گرفته اند *Pseudomonas fluorescens* و *Xanthomonas campestris* می باشند.

کنترل بیولوژیکی علف های هرز توسط باکتری ها در مقایسه با قارچ ها دارای مزایایی از قبیل رشد سریع تر و

کف اتاق نیز می توان از کف پوش های فومی مقاوم به رطوبت و یا تخته سه لا با پوشش اپوکسی رزین استفاده نمود. درب ها باید کاملاً عایق بندی شده و پنجره ها دوجداره باشند. اگر در بخش هایی از ساختار اتاق از آجر و یا چوب استفاده شده باشد، باید روی آنها یک مانع رطوبتی مانند کاشی و یا ورق های پلاستیکی نصب گردد. سطح بیرونی سقف و دیوارها نیز باید عایق بندی شود. مجموع این اقدامات سبب کاهش مصرف انرژی در حفظ شرایط اتاق خشک خواهد شد.

۳. چگونه هوای اتاق، خشک و سرد گردد؟

عامل محدود کننده در انتخاب یک دستگاه خشک کن هوای توان دستگاه در حجم هوای خروجی آن است به عبارتی این توان باید شش برابر حجم هوای داخل اتاق

مصطفی احمدی*

کنترل علف های هرز توسط باکتری ها

برخی باکتری ها که پتانسیل کنترل بیولوژیکی علف های هرز را دارند و بیشتر مورد مطالعه قرار